

Bilag til beretning vedr. vandmiljøplanen

For at nå dette mål gennemføres i disse år en række fælles EF-foranstaltninger med henblik på ændringer i EFs landbrugspolitik i en mere markedsorienteret retning. Foranstaltningerne involverer bl.a. en restriktiv prispolitik, medansvarsafgifter og kvoteordninger. Afledede sociale og regionale problemer søges løst uden for prispolitikken.

Den restriktive prispolitik og andre direkte produktionsbegrænsende virkemidler tilskynder til at omstille til produktioner, hvor der er bedre markedsbalance. Endvidere kan det forventes, at de mindst dyrkningssikre, urentable arealer – marginaljorderne – falder ud af den intensive produktion.

Omstillingsprocessen i jordbrugerhvervet kan påvirkes mere eller mindre aktivt. Der vil under alle omstændigheder være tale om en længerevarende proces. Fremtidsperspektiverne påvirkes afgørende af den internationale udvikling, herunder mulighederne for internationale aftaler om genetablering af markedsforhold i landbrugssektoren. Dette skal samtidig ske under fastholdelse af den fælles landbrugspolitik i EF.

Omstillingen i landbruget og ændringer i EFs landbrugspolitik bør samtidig ses i sammenhæng med de natur- og miljømæssige problemer, som den traditionelle, intensive landbrugsproduktion medfører. Regeringen har forelagt et memorandum i EF omkring socio-strukturelle forslag, som bl.a. omhandler disse spørgsmål. Hensigten hermed er at kombinere behovet for tilpasning af landbrugsproduktionen med en forbedring af miljøforholdene.

Mens landbrugssektoren er præget af overproduktion, er der både i EF som helhed og i Danmark et behov for en stigende træproduktion. Vi har et forbrug af træ og træbase-rede produkter, der er tre gange større end produktionen. Udbuddet af danskproduceret træ forventes at stige med 1 pct. om året, mens efterspørgslen forventes at stige med 2 pct. Det samme forhold gør sig gældende inden for hele EF-området. Der eksisterer ingen fælles skovpolitik i EF.

Lokal- og regionalpolitiske interesser, herunder hensynet til lokalsamfundene, tiltrækker sig særlig opmærksomhed.

Sammenlægning og samdrift af landbrugs-ejendomme og nedlæggelse af mindre bedrifter har været et af kendetegnene for landbru-

gets strukturudvikling. Og denne koncentration forventes at fortsætte.

I Danmark har vi i mere end 100 år oplevet vandring fra land til by, og det kan frygtes, at en fortsat affolkning af landområderne vil kunne udhule landkommunernes eksistensgrundlag og fjerne dele af fundamentet for infrastrukturen og beskæftigelsen. Dermed vil livs- og levevilkårene for landbefolkningen blive forringet.

Med den seneste ændring af landbrugsloven er en række af lovens bestemmelser revideret, så opretholdelsen af rentable bedrifter som heltids- og deltidsbedrifter kan tilgodeses, og samtidig er det gjort lettere at erhverve fritids-landbrug. Hermed er der i et vist omfang dæmmet op for en uønsket affolkning af landkommunerne.

Regeringen har taget en række initiativer til støtte for lokalsamfundene: Landsbybutikernes overlevelsesmuligheder er søgt forbedret ved tillægsfunktioner. Der er fremsat forslag til en ændring af by- og landzoneloven, som kan forenkle sagsbehandlingen, når mindre erhvervsvirksomheder ønskes indrettet i ubenyttede landbrugsbygninger. Og der er fremsat lovforslag om økonomisk støtte til projekter i landsbyer, som kan medvirke til, at beboernes egne forslag til løsning af lokalsamfundenes problemer kan føres ud i livet.

Opretholdelse af lokalsamfundene er et væsentligt samfundsmæssigt problem, der kun i et vist omfang kan løses inden for rammerne af denne strategi. Regional- og lokalpolitiske hensyn bør dog tillægges størst mulig vægt i forbindelse med varetagelse af de jordbrugs- og miljømæssige interesser.

2.2. Natur- og miljøtilstanden i dag

Danmark er stærkt præget af, at hovedparten af landarealet er opdyrket og gennem århundreder har været udnyttet af jordbruget.

Landskabet rummer såvel jordbrugsproduktioner som de økologiske kredsløb og de forskellige naturtyper eller biotoper med det vilde plante- og dyreliv. Det er også landskabet, der giver rammerne for, hvad der er karakteristisk for vort land, og det er dermed bestemmende for kvaliteten af friluftslivet og de rekreative muligheder.

Opmærksomheden om naturen og miljøet er i de seneste år blevet skærpet, fordi vi i